

SUMMARY

02

2 0 2 0

**A CONDENSED SUMMARY:
EVALUATION OF THE SWEDISH
CLIMATE CHANGE INITIATIVE, 2009–2012**

**John Colvin, Mutizwa Mukute, Mehjabeen Abidi Habib,
Jane Burt, Miriam Kugele, Jessica Wilson**

ODA to Tackle Climate Change: A Condensed Summary of the Evaluation of the Swedish Climate Change Initiative, 2009 - 2012

*John Colvin, Mutizwa Mukute, Mehjabeen
Abidi Habib, Jane Burt, Miriam Kugele
and Jessica Wilson*

*Sammanfattning av Rapport 2020:02
till
Expertgruppen för biståndsanalys (EBA)*

This report is a condensed summary of the results of the evaluation of the Climate Change Initiative 2009-2012. The main report presents a broader set of findings, insights and recommendations. In particular, the ten (online) case studies underpinning the main report provide more elaborated treatment of, and in-depth answers to, the evaluation questions.

Please refer to the present report as: Colvin, J, M. Mukute, M.A. Habib, J. Burt, M. Kugele and J. Wilson (2019), *ODA to Tackle Climate Change: A condensed Summary of the Evaluation of the Swedish Climate Change Initiative, 2009 - 2012*, Summary of EBA Report 2020:02, the Expert Group for Aid Studies (EBA), Sweden.

This report can be downloaded free of charge at www.eba.se

This work is licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

ISBN 978-91-88143-57-0

Printed by Elanders Sverige AB
Stockholm 2020

Cover design by Julia Demchenko

Table of Contents

- Why an evaluation of the CCI? 4**
  - Evaluation approach 5
- Rationale, design and implementation.....7**
  - Set-up and implementation of the initiative 8
- A note on findings.....11**
- Recommendations 19**
  - Align aid with the Paris Agreement 19
  - Effective climate change adaptation 20
  - Vertical and horizontal coherence.....20
  - Cutting-edge funding surges 21
  - Thou shalt evaluate, monitor, and learn.....22

Why an evaluation of the CCI?

Over the past decade there has been an enormous increase in the gravity of the climate change challenge. The issue has become existential, with some national and many local governments declaring a climate emergency. Responses reflect the very serious warnings from the scientific community,¹ as well as the rapid emergence of social movements, such as Extinction Rebellion. Interwoven with the climate crisis is a biodiversity crisis, with e.g. plummeting insect numbers, widespread biodiversity loss at land and at sea and increasing ecosystem collapse with potentially irreversible consequences.² These crises require both domestic and international responses.

This report focuses on how Sweden's international response has evolved. It is a condensed summary of an evaluation of international climate investments by the Swedish government over the period 2009-2012, known as the Swedish Climate Change Initiative (CCI). As part of a broader government initiative on climate and energy, totalling about SEK 7 billion, the CCI amounted to SEK 4 billion of ODA. Around two thirds were allocated through multilateral organisations (via the Swedish Ministry for Foreign Affairs, MFA) and one third was allocated to bilateral and regional efforts (via Sida).

The goal of the CCI was to “effectively contribute to long term adaptation efforts, especially in the poorest countries, and to developing countries' efforts to reduce greenhouse gas levels.”³

Given the ambition, length and size of the initiative as well as the Government's continued focus on international climate aid, the EBA commissioned Emerald Network Ltd to undertake an evaluation of the CCI with the aim of gaining an in-depth

---

¹ E.g. the Special Report from the IPCC, launched on 8 October 2018

² IPBES (2019) *Summary for policymakers of the global assessment report on biodiversity and ecosystem services*. Unedited advance version. IPBES, May 2019.

³ Swedish Ministry of the Environment (2013). *Sweden's first biennial report under the UNFCCC*. Stockholm, Sweden: Swedish Ministry of the Environment.

understanding of the long-term effects and sustainability of the CCI and to generate lessons to inform Swedish climate aid ahead.

This report is a condensed summary of the results of the evaluation. The main report presents a broader set of findings, insights and recommendations. In particular, the ten (online) case studies underpinning the main report provide more elaborated treatment of, and in-depth answers to, the evaluation questions.

The evaluation presents 18 recommendations, some in the form of guidance. This condensed summary discusses these recommendations along four themes, selected to describe how effective policies to combat climate change can be formed.

Evaluation approach

A significant challenge of undertaking the evaluation lay in the complexity of what we were seeking to assess. Beneath the overarching evaluation questions – to gain in-depth understanding of the long-term effects and sustainability of the CCI and to generate lessons to inform Swedish climate aid ahead – lay many relevant questions concerning these long-term effects, as well as a variety of methodological challenges in assessing these.

In many ways, the complexities faced in undertaking the evaluation mirrored the complexities faced by the CCI and other actors in shaping new development pathways that could address the challenges of climate change adaptation. For this reason, assessing governance and coordination issues lay at the heart of our evaluation. A further key theme was the need for learning. This theme was underlined in part since it is so essential for adaptation and resilience, with many scholars arguing that ‘adaptation’, as the name implies, is very limited in the absence of learning taking place. We were also interested in the process of learning through and from the evaluation itself. Thus, we sought to go beyond “generating lessons to inform Swedish climate aid ahead”, to engaging key stakeholders in a process of learning that sat behind – and informed – the process of evaluation.

To bring these various aspects of the evaluation – complexity, governance and learning – together it has been necessary for us to draw on a set of systemic design principles. Regarding complexity and governance, these design principles enabled us to link elements from case studies and portfolio analysis at various levels, including country, regional and global levels. Findings are built on several case studies and the synthesizing of them. Regarding complexity and learning, we worked throughout the evaluation with a carefully selected evaluation reference group (ERG), starting a collaborative process of co-design and co-learning early in the assignment and meeting and/or engaging remotely at regular intervals throughout. In this way, insights build on findings and joint processing where several perspectives from the ERG have contributed. Alongside these insights, to maintain independence, the recommendations are from the consultant team only. It is these different elements of the evaluation, underpinned by design principles, that makes this evaluation story different from the mainstream of development cooperation evaluations.

Rationale, design and implementation

In the early years of climate financing (the 1980s and 1990s) the main focus was on funding climate mitigation. The 2000s saw an acceleration of financing for climate mitigation but also new funding mechanisms to support climate change adaptation (CCA) – the main focus of this evaluation. However the pace of operationalizing the new CCA funds was slow, and these funds had relatively low impact for much of the decade.

In 2009, significant shifts in the levels and patterns of CCA investment took place. Despite the high-profile failings of the climate change summit COP 15 in Copenhagen in December 2009, developed countries did agree a financial pledge of USD 30 billion, known as “fast-start” climate change finance, in support of immediate actions in developing countries during 2010-2012.⁴ This was part of a larger commitment made at COP 15, that by 2020, USD 100 billion should be mobilised for additional climate finance.

Sweden was able to make an early commitment to the fast-start climate finance initiative, because its own CCI had already been developed, informed by the work of the international Commission on Climate Change and Development (CCCCD), launched by the Swedish Government in 2007.⁵ As the evaluation highlights, Sweden’s presidency of the EU during the second half of 2009, combined with this early financial commitment, put Sweden in a leadership position vis a vis the wider fast-start climate finance initiative and led to Sweden making significant contributions in both the medium and longer term. Sweden played a key championing role, particularly in pushing for direct national access to climate finance and in mainstreaming gender equality into the climate agenda.

---

⁴ During COP15 developed countries pledged to provide new and additional resources, including forestry and investments, approaching USD 30 billion for the period 2010 - 2012 and with balanced allocation between mitigation and adaptation. This collective commitment has come to be known as fast-start finance.

⁵ The main task of the CCCD was to make proposals on how integration of disaster risk reduction and CCA into the development and poverty reduction plans of poor countries might be achieved.

Set-up and implementation of the initiative

The CCI had a number of distinguishing features:

1. It was spread across a portfolio of investments, implemented through 17 multilateral funds/programmes, managed by the Swedish Ministry for Foreign Affairs (MFA), and over two regions (African and Asian) and five countries (Bangladesh, Bolivia, Burkina Faso, Cambodia and Mali) managed by Sida.
2. It represented a ‘surge’ of new investments, placing new demands on the MFA and Sida.
3. The objective was to “effectively contribute to long term adaptation efforts, especially in the poorest countries, and to developing countries’ efforts to reduce greenhouse gas levels.”⁶
4. CCI was guided by a set of seven principles, which constituted a principles-based approach to programme planning.⁷

The fast-start period 2010-2012 represented a flowering of CCA investments and actions. This was a period of intense experimentation and learning, as a vast variety of actors sought to work out how CCA might best be operationalized.

There were many challenges in implementing CCA. Should CCA (and mitigation) be understood as something separate to development, or integral to mainstream development pathways? Part of the challenge was to demonstrate that additional funding for CCA – for example the USD 30 billion committed to fast-start

---

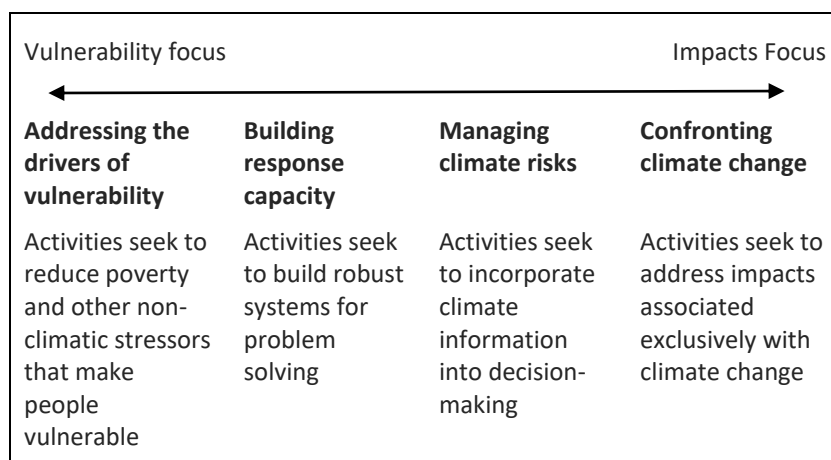
⁶ Swedish Ministry of the Environment (2013). *Sweden's first biennial report under the UNFCCC*. Stockholm, Sweden: Swedish Ministry of the Environment.

⁷ A principles-based approach integrates a set of agreed principles into all aspects of decision-making, planning, implementation and follow-up. The seven principles guiding the CCI were (i) funds for adaptation should go primarily to the poorest countries, (ii) Swedish contribution should have a tangible added value, (iii) contributions should work towards implementation of Paris agenda on aid effectiveness, (iv) considerations should be taken to the ongoing international climate negotiations, (v) allocation should reflect ongoing work of the CCCD, (vi) sustainable adaption requires that climate perspective is integrate in countries’ own development strategies, (vii) a proportion of the contributions should focus on disaster risk reduction.

finance in 2009 – was indeed additional, as opposed to traditional ODA that had simply been rebranded.

To address this challenge, reference was often made to a continuum of adaptation activities, concerned at the one end with activities seeking to reduce poverty and other non-climatic stressors that make people vulnerable (*‘addressing the drivers of vulnerability’*), and at the other end of activities seeking to address impacts associated exclusively with climate change (*‘confronting climate change’*) (Box 1).⁸

Box 1: Continuum of adaptation activities

Addressing some of these challenges head on, the CCI was committed to addressing the full continuum of adaptation activities, building on the recommendations of the CCCD.⁹

The CCCD argued that a ‘new development path’ was needed which sought integration between mainstream development pathways, disaster risk reduction and climate change adaptation. The Commission as well recognized many synergies between CCA and mitigation activities, which should be integrated into

⁸ McGray H, Bradley R, Hammill A, Schipper L, Parry J-E (2007) *Weathering the Storm: Options for framing adaptation and development*. Washington, DC: WRI.

⁹ Sida (2009) *Guidance note Climate Change – Advice and Examples*. Environment and Climate Change Team, Sida, December 2009, page 2.

mainstream development.¹⁰ They also recognized the urgency of climate change – happening faster than the science had predicted – and that there was no time to waste in developing effective mitigation and adaptation responses. Focus should be on managing risks, building the resilience of the poorest and enhancing the ecosystem functions on which they depend. There was a need to address solutions at scale. Given the growing numbers of people in danger, development must decrease the vulnerability of all of the planet’s poorest, and especially the “bottom billion”.

All these ideas were adopted by the CCI, which as one of its guiding principles stated that “the allocation should reflect the ongoing work of the Commission on Climate Change and Development”.¹¹ This was significant, showing that CCI sought something of a paradigm shift away from business as usual. The CCI set the bar high in terms of facilitating new development pathways – challenging the established international development cooperation system to adjust and indeed to transform. The challenge was especially significant, given the active debate at the time regarding the need to ensure additionality in climate finance.

---

¹⁰ CCCD (2009) *Closing the Gaps*. Stockholm: CCCD, page 4.

¹¹ See footnote 7.

A note on findings

Given the high bar set by the CCI, one might have expected very mixed findings in looking for evidence of the impacts of the CCI a decade later. To our surprise the evaluation illuminated a number of positive assessments of Sweden's contribution over the past decade. Here we focus on four of those findings.

Achievements and sustainability

The achievements of Sweden's fast-start CCA investments at the end of the CCI period ("intermediate outcomes") can be illustrated through findings from the bilateral portfolio analysis and supporting case studies. Within the five partner countries, CCI funds were primarily invested in downstream activities of enhancing resilience and in upstream activities of policy making, translation and administration, as well as associated technical capacity development. These different strategies resulted in Sweden contributing to:

- Development of community adaptive capacities, which in turn contributed to community, ecosystem and built environment resilience.
- Development of national policies and strategies, which helped align climate investments and actions to national agendas.
- Strengthening of governance for multi-actor, collaborative planning, learning and action in responding to climate change.
- Strengthening of national ownership and readiness to access international adaptation funds, through operationalization of national climate funds in Bangladesh, Cambodia and Mali.

In order to develop effective adaptive capacity at local community, ecosystem and built environment levels, it was necessary to work with enabling and constraining factors, at multiple governance levels. At national level these included national policies and strategies, and critically, government ownership of these. Strengthening horizontal governance for multi-actor, collaborative

planning, learning and action was also critical. In addition, bridging national and international levels through mechanisms to access international climate funds was seen by Sweden as a key enabling factor for ongoing development of adaptive capacity and resilience.

Across the **bilateral portfolio**, several intermediate outcomes to which CCI-supported projects and programmes had contributed were sustained over the longer term. Examples include climate and related policies and strategies at the national level; action plans at the local level; and national structures such as the Steering Committees of National Trust Funds as well as water committees at local levels. Various mechanisms contributed to sustaining outcomes over the longer term. In some cases, intermediate outcomes, such as steering committees and water committees, were self-sustaining over the longer-term through local efforts. On the other hand, in several cases there were additional mechanisms that contributed to sustaining intermediate outcomes. Specifically, several of the major projects supported by CCI continued beyond the CCI period, often with the substantial continued input of Swedish funding (Box 2).

Box 2: Sustaining results in Mali over the longer term

In Mali, the intermediate outcomes of the Decentralised Forest Management Programme (GEDEFOR), including community and municipality involvement in forestry management, were sustained through further phases of the programme. This led to the publication of the forestry management decentralisation decree in January 2018, providing the legal foundation on which forest management can be decentralised.

Long-term ‘governance gaps’

As well as wanting to understand whether and how intermediate outcomes at the end of the CCI period were sustained, we also sought to understand whether and how these intermediate outcomes had contributed to a wider set of impacts by the end of the 10-year period. Such understanding requires the development of a bigger picture of impact “across the global system of CCA

activities” by the end of the 2010s. Based on this, evidence can be assembled for an informed judgement on whether Sweden’s CCI investments had contributed in any way to these impacts and if so, how significant – or even unique – this contribution might have been.

Drawing on the multilateral, regional and bilateral portfolio analyses and supporting case studies, we identified a number of significant findings beyond what Sweden might have expected in terms of its long-term contribution. One of the most significant was Sweden’s long-term contribution to addressing ‘governance gaps’. Here we highlight two sets of findings, one concerned with ‘horizontal governance’ and another with ‘vertical governance’.

Horizontal governance is concerned with coordination – of both actors and sectoral perspectives – and addresses key questions of donor harmonisation, national government ownership, as well as the central question of integrating climate, DRR and mainstream development practices. The evaluation highlighted that there has been significant progress over the past decade in integrating climate, DRR and mainstream development practices, as evidenced for example by the widespread focus today on resilience and on ‘climate resilient development’.

The evaluation revealed the breadth of Sweden’s contribution to these developments, often as one voice among many, but sometimes standing out as more significant. For example, through its CCI investment in the World Food Program (WFP) and through its sustained engagement on the WFP board over many years, Sweden appears to have made a significant contribution (Box 3).

Box 3: CCI contribution to long-term outcomes in the WFP

For the WFP, there has been marked progress in understanding how climate change and food insecurity are linked, and the multifaceted ways needed to address these linkages. CCI was an important early step in this path, probably as one among several early donor-supported contributions. E.g., the CCI-supported contribution enabled acceleration of the WFP’s understanding, systematising and scaling of its work on climate change adaptation. Previous understanding of climate within the WFP

was limited to seeing climate change in disaster-related terms. CCI support, combined with Sweden's continued and significant influence on the board, may also have helped shape WFP's Climate Change Policy in 2017.

Furthermore, CCI was able to support multiple routes to CCA/DRR mainstreaming in vulnerable countries. It did so by spreading half of its multilateral CCA investments across five established development cooperation funds,¹² and the other half across five new funds, developing new adaptation policy, planning and practice.¹³ This contributed over the longer-term to mainstreaming both from within development pathways (the first group of funds) as well as from the outside in (the second group). Good examples of the latter can be found in Sweden's investments in the Global Fund for Disaster Risk and Recovery (GFDRR) and the Adaptation for Smallholder Agriculture Program (ASAP). In both cases the contributions of its early influencing, further leveraged through CCI investments, continue to be felt today.

Likewise, Sweden has made a number of long-term contributions in helping to address **vertical governance gaps**, building on its commitment to champion the interests of the poorest countries and the most vulnerable communities. Notable examples arose from its pivotal role as chair of the Adaptation Fund (AF) board and subsequently of the Green Climate Fund (GCF) board. On both these boards, Sweden was able to use its reputation and diplomatic skills to considerable effect. By bridging the interests and concerns of developed and developing nations, Sweden helped these boards develop as more collaborative and just spaces.

This in turn led to the agreement of policies, such as mechanisms of direct access funding – National Implementing Entities (NIEs) – that were more strongly geared toward the adaptive capacities of

---

¹² These include the UNDP Bureau for Crisis Prevention and Recovery (BCPR), the Consultative Group for International Agricultural Research (CGIAR), the International Development Association (IDA) and the International Strategy for Disaster Reduction (ISDR), as well as the WFP.

¹³ Adaptation for Smallholder Agriculture Program (ASAP), Adaptation Fund (AF), Global Fund for Disaster Risk and Recovery (GFDRR), Green Climate Fund (GCF) and Least Developed Countries Fund (LDCF).

poor country partners. This bridged a key vertical governance gap which has continued to plague other climate adaptation funds, such as the Least Developed Countries Fund (LDCF).

While challenges remain to allocate adequate financing through direct access entities, both the AF and the GCF have made great strides in accrediting NIEs. Within the AF more than 30 NIEs are now in existence and NIEs form a majority among the 95 entities currently accredited to the GCF. In turn, the diverse impacts to which these NIEs are contributing, in the case of the AF include: evidence of new and more reliable disaster risk information strengthened by risk-based planning at local and national levels (so-called *absorptive capacity*); evidence of project-supported livelihood adaptation and diversification strategies (so-called *adaptive capacity*); and evidence of the development of climate-resilient infrastructure systems, supporting improved ecosystem management and policy building (examples of so-called *transformative capacity*).¹⁴

Although we have focused here on the multilateral portfolio for evidence of CCI's long-term contribution to addressing governance gaps, indicative evidence can also be found in the regional and bilateral portfolios. For example, the evaluation's Regional Africa case study found substantial evidence for the facilitating role of the CCI in coordinating the multi-level governance of transboundary river basins. However, the methodology employed in this case study was unable to establish the long-term adaptation impact of these interventions or CCI's contribution to this.

Enablers and contributors

The evaluation highlighted several factors that have contributed to the achievements and longer-term contributions of Sweden's CCI in the CCA field. One significant factor, supporting both its multilateral, regional funds, and bilateral investments, was Sweden's distinctive leadership style and reputation comprising several facets:

---

¹⁴ Tango International (2018) *Final report: Overall evaluation of the Adaptation Fund July 2017 – July 2018*. World Bank: Washington D.C.

- In many multilateral funds as well as bilateral partnerships, Sweden was seen as a **trusted partner**, with commitment and skills in building dialogue, trust and synergies. Examples include Sweden’s leadership of the Donor Harmonization Group in Mali and Sweden’s role on the board of the GCF (Box 4).

Box 4: Analysis of Sweden’s role in the Green Climate Fund

Sweden’s role in the GCF over the last decade has been continuous, committed (with its dedicated and diligent role on the Board) and in some areas transformative (providing start-up funds at a politically critical time). Sweden is recognised for investments into the governance structure and other topical issues, and particularly for its highly important and skilful negotiation and facilitation role. Sweden has one of the six single seats on the GCF board given its financial commitments. The selection of Sweden to co-chair the Board in 2018 showed trust amongst the other constituents. Sweden has a vision for GCF which is complementary to other funds. It also coordinates with its constituency at home, displaying its aim for accountability.

- In many multilateral funds Sweden was seen as a **reliable partner**, offering long-term, consistent support and a stable political hand. For example, Sweden is the only country that has contributed funding continually since 2012 to the AF, regardless of changes in government. Sweden is appreciated by the AF Secretariat for pushing for good governance and direct access.
- Regarding its roles both on the GCF board and in Mali, Sweden’s approach was described as **‘frank and friendly’** – nuanced, not beating its own drum, but prepared to confront issues that matter. In Mali especially, Sweden is respected for these qualities and listened to.
- Sweden is respected both for its **principles-focused** approach (e.g. ally of developing countries, champion of unearmarked funding and of gender issues) and in some cases also for its **content-focused** leadership in thinking and practice around the integration of DRR, CCA and mainstream development pathways (e.g. on the board of the GFDRR).

- Finally, Sweden’s role as a **social innovator** was highlighted in the Regional Africa portfolio analysis. This drew on Sweden’s enlightened interest in Africa’s regionalism agenda, approaching this without a blueprint. Rather, Sweden’s approach comprises *umbrella strategies*: strategic, long-term, non-prescriptive; *process strategies*: regular assessments enabling emergent learning; and *nimble decision making* by Sida managers, identifying and realising opportunities within the diversity of regional investments.

Constraining factors

Alongside these enabling factors, the evaluation identified a number of factors which have constrained or limited Sweden’s achievements and contributions. Three are noted here.

The first concerns the way in which **monitoring, evaluation and learning (MEL) frameworks** were developed across many of the multilateral funds and programmes supported by Sweden. Support for effective climate adaptation requires particular kinds of MEL frameworks. Because of the need to track adaptation and learning, many standard MEL frameworks, based on linear, results-based management (RBM), are insufficient for this purpose. For this reason, many innovative and CCA-relevant MEL frameworks have been developed over the past decade. There is now a wide range of good and emerging practices.¹⁵ Promising approaches include those that are principles-based as well as others that offer greater flexibility, are more iterative and strengthen learning.

However, these developments appear not to have been on the radar of the multilateral adaptation funds and programmes supported by Sweden.¹⁶ Nor were they on the radar of the CCI, which while principles-based did not translate these principles into

---

¹⁵ STAP (2017) *Strengthening Monitoring and Evaluation of Climate Change Adaptation: A STAP Advisory Document*. Global Environment Facility, Washington, D.C.

¹⁶ The need for more robust and better-tuned RBM and MEL systems for CCA, including transformational dimensions, has only recently begun to emerge from some of the funds concerned, e.g. the AF and the GCF.

MEL guidance for CCA initiatives.¹⁷ As a result, while Sweden was an active champion on many multilateral boards, along with other donors, of a strengthened RBM approach, this was not necessarily well-aligned to support CCA approaches and may even have constrained these.

A second area of constraint is relevant to Sweden's successful advocacy for mechanisms of direct access funding – NIEs – that were introduced by both the AF and GCF. Here, despite the successful development of NIEs in the cases of the AF and the GCF, there has been **strong competition from alternative, International Implementing Entities (IIEs)**. Thus, for the AF, only 26 of the 63 projects approved by March 2017 – or 36% of the total approved budget – were given to NIEs, while for the GCF, less than 20% of adaptation or cross-cutting¹⁸ projects submitted (covering less than 10% of funding) have been from NIEs. By contrast, four non-national entities have accounted for over 50% (28 of 55) of approved GCF projects.¹⁹

The risk in such cases is that IIEs, by being more remote from a country's priorities and national (or subnational) decision processes, may be less effective in developing contextually responsive CCA initiatives and solutions than NIEs. As an example, our case study of an AF initiative in Cambodia, implemented by an IIE, shows that unintended outcomes towards maladaptation rather than adaptation are plausible in this case, which features both conflict and socio-ecological contradictions.

---

¹⁷ Possibly due to increasing government pressure for the Swedish MFA and Sida to adopt a more linear output-focused RBM approach which, *de facto*, paid less attention to carefully contextualised, adaptive and/or principles-based MEL approaches.

¹⁸ Projects combining both adaptation and mitigation elements.

¹⁹ United Nations Development Programme (UNDP), World Bank (WB), Asian Development Bank (ADB) and European Bank of Reconstruction and Development (EBRD).

Recommendations

Align aid with the Paris Agreement

Sweden should ensure alignment of the principles of effective development cooperation and the objectives of the Paris Agreement across all of its international aid, drawing on policy already in place²⁰ and new initiatives to accelerate learning and implementation of appropriate, integrative practices. (Recommendations 1 - 3).

There has been significant progress over the past decade in the integration of CCA and DRR into mainstream development pathways ('climate resilient development'). The SDG agreement has done much to advance this integration imperative. More recent initiatives, such as the UN Secretary General's climate action summits, have also shone a spotlight on integrative pathways.

This is significant, because we are now in a 'new geopolitical reality' that demands that we place the climate and ecological emergencies centre stage, such that we frame all development cooperation within this context.

The evaluation findings reveal the many ways in which Sweden was able to contribute to horizontal integrative practices and to integration at regional, national and subnational levels. In the light of the climate and ecological emergencies, Sweden should now draw on this experience to ensure that it brings an integrated approach to all its development cooperation work. Furthermore, there should be a strong emphasis on rapid learning to spread and embed such practices.

---

²⁰ Sweden's most recent policy framework for development cooperation applies five principles, known as 'perspectives', across its development cooperation: (i) the perspective of the poor on development; (ii) rights perspective; (iii) environmental and climate perspective; (iv) gender equality perspective; and (v) conflict perspective. See: *Government of Sweden (2016) Government Communication 2016/17:60 Policy framework for Swedish development cooperation and humanitarian assistance.*

Effective climate change adaptation

Sweden should develop a consistent framework for understanding and implementing successful adaptation. This should include working with NDCs, especially in long-term partner countries, to ensure effective adaptation. Sweden should also make conflict analysis and management integral to future work on climate adaptation. (Recommendations 4-6)

The evaluation highlighted the importance of a clear conceptualisation of ‘successful’ climate change adaptation, including continuous learning to help guard against maladaptation. Rather than defining the concept, the evaluation pointed to six key factors: (i) Focus on increased adaptive capacity to both current and future risks; (ii) Articulate the relationship between adaptive capacity and resilience; (iii) Clarify whose adaptive capacity matters; (iv) Include both subjective and objective measures; (v) include the prevention of maladaptation; (vi) Plan for adaptation as a process, including continuous and adaptive learning.

Sweden ought to support Nationally Determined Contributions (NDCs) to ensure effective adaptive development. NDCs should encompass ownership, a listening approach and partnership at the local level. Furthermore, as climate change impact is most manifest where there is extreme vulnerability, there is also fertile ground for conflicts around topics such as rights and resources access. As climate impacts become more severe, conflict analysis and mediation could become a systemic need. Sweden is well placed to champion approaches around conflict – adaptation links over the next decade.

Vertical and horizontal coherence

The need to maximize synergies between multilateral funds, and between multilateral, regional and bilateral funds could be aided by Sweden. More attention should be paid to multi-level governance to reduce constraints between levels. Support could be given e.g. to the LDC Initiative for Effective Adaptation and Resilience (LIFE-AR) (Recommendations 7 - 10).

A key CCI contribution concerns emerging synergies between smaller (AF, LDCF) and larger (PPCR, GCF) climate adaptation funds, and between these funds and sector-based funds (WFP, CGIAR, ASAP), themselves changing as a result of climate adaptation mainstreaming. These synergies have the potential to link small-scale piloting with scaling through some of the larger funds. This would bring greater coherence and transformational potential.

Nonetheless, many governance challenges remain, albeit that the governance gap has shifted. Thus, a second, significant insight to emerge from the evaluation was that new governance gaps were revealed. These specifically concerned the coordination of multilateral and bilateral efforts at country level and occurred despite long-term contributions of the CCI to address horizontal and vertical governance challenges associated with CCA.

Sweden's focus on the LDCs aligns with its principle to support the poor in development. Given this, one vehicle through which Sweden could contribute to the improved coordination of multilateral and bilateral efforts at country level would be to partner with the recently developed LDC Initiative for Effective Adaptation and Resilience (LIFE-AR).²¹

Cutting-edge funding surges

Funding surges have an important role to play in helping Sweden to maximise its contribution to the new and rapidly evolving landscape of development cooperation. When planning new investment surges, Sweden should consider insights from CCI in the design, architecture and programming, e.g. in building knowledge from independent commissions, further developing its principles-based approach and place transformational approaches centre stage (Recommendations 11 - 15)

The learning from CCI can be applied both to 'funding surges' and to other kinds of investments. There is a particular case for funding surges, provided that these are well framed, are responsive to emerging strategic challenges of high relevance – for example the

---

²¹ LIFE-AR (2019) *Delivering our Climate-Resilient Future: Lessons from a global evidence review*.

biodiversity crisis and the challenge of transformative development – and are well designed.

While the CCI was of its time, it demonstrated that it is important to follow through after the surge to achieve sustainability. It was also clear that the design benefitted strongly from prior intellectual work, in this case in the form of the CCCD, which developed conceptual as well as practical advice. Flexibility in implementation benefitted from the principle-based steering of the initiative, but was hampered by the stress put on result-based frameworks. Hence, there is a need to focus on stronger adaptive and learning frameworks for the steering of funding surges.

Thou shalt evaluate, monitor, and learn

Invest in monitoring, evaluation & learning systems that are appropriate for adaptive and transformative development (Recommendations 16 - 18).

Sweden was, along with other donors, a champion of a results-based management (RBM) approach. While RBM can provide an effective complement to principle-based steering, it can also reduce management effectiveness in situations that require more adaptive and flexible approaches. The types of monitoring, evaluation and learning (MEL) advocated by Sweden on multilateral boards in many cases reflected a misalignment with its principles-based approach. Other, more flexible types of MEL systems are required for tracking, evaluating and adapting climate resilient development pathways and investments. As a result, learning about these pathways and investments was limited.

‘Successful adaptation’ requires incremental, adaptive and transformational learning. The MFA and Sida have started to move away from more linear and narrowly defined results-based approaches. This move should continue towards MEL systems that allow for continuous, transformative (“triple loop”) learning. Knowledge capacity should be built in a way that deals both with high staff turnover and allows for future Swedish leadership capacity.

Offentligt utvecklingsbistånd för att
motverka klimatförändringarna:
En kort sammanfattning av utvärderingen av
den svenska klimatsatsningen 2009–2012

*John Colvin, Mutizwa Mukute, Mehjabeen
Abidi Habib, Jane Burt,
Miriam Kugele, Jessica Wilson*

*Sammanfattning av Rapport 2020:02
till
Expertgruppen för biståndsanalys (EBA)*

Denna rapport är en kort sammanfattning av resultaten av utvärderingen av klimatsatsningen 2009–2013. I huvudrapporten redovisas även andra iakttagelser, insikter och rekommendationer. I synnerhet behandlas och besvaras utvärderingens frågor mer utförligt i de tio (online baserade) fallstudier som underbygger huvudrapporten.

Vänligen referera till denna publication som: Colvin, J, M. Mukute, M.A. Habib, J. Burt, M. Kugele and J. Wilson (2020), Offentligt utvecklingsbistånd för att motverka klimatförändringarna:

En kort sammanfattning av utvärderingen av den svenska klimatsatsningen 2009–2012, Expertgruppen för biståndsanalys (EBA), ,Sverige.

Denna sammanfattning kan laddas ner gratis på www.eba.se

This work is licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

ISBN 978-91-88143-57-0

Printed by Elanders Sverige AB
Stockholm 2020

Cover design by Julia Demchenko

Innehållsförteckning

Varför en utvärdering av Klimatsatsningen?	4
Utvärderingens angreppssätt.....	5
Bakgrund, utformning och genomförande	7
Satsningens upplägg och genomförande.....	8
En kommentar om iakttagelserna	11
Rekommendationer	20
Anpassa biståndet efter Parisavtalet.....	20
Effektiv klimatanpassning	21
Vertikal och horisontell samstämmighet.....	21
Finansieringstillskott i framkant	22
Utvärdera, följ upp och lär!	23

Varför en utvärdering av Klimatsatsningen?

Under det gångna årtiondet har den utmaning som klimatförändringarna utgör antagit enormt mycket allvarligare proportioner. Frågan har blivit existentiell, och några nationella och många lokala myndigheter har utlyst ett klimatnödläge. Reaktionen återspeglar såväl de mycket allvarliga varningarna från forskarsamhället¹ som den snabba uppkomsten av sociala rörelser, såsom Extinction Rebellion. Sammanvävd med klimatkrisen är en kris för den biologiska mångfalden, med till exempel ett kraftigt minskande antal insekter, utbredd förlust av biologisk mångfald på land och i haven, samt tilltagande ekosystemskollaps med potentiellt irreversibla konsekvenser.² Dessa kriser kräver både inhemska och internationella insatser.

Denna rapport fokuserar på hur Sveriges internationella åtgärder har utvecklats. Den ger en kort sammanfattning av en utvärdering av de internationella klimatinvesteringar den svenska regeringen gjorde under perioden 2009–2013 – den svenska Klimatsatsningen. Som en del av ett bredare regeringsinitiativ om klimat och energi, omfattande totalt ungefär sju miljarder kronor, uppgick Klimatsatsningen till fyra miljarder av det offentliga utvecklingsbiståndet. Ungefär två tredjedelar anslogs genom multilaterala organisationer (via utrikesdepartementet), och en tredjedel anslogs till bilaterala och regionala insatser (via Sida).

Målet för Klimatsatsningen var att ”på ett effektivt sätt bidra till långsiktiga anpassningsinsatser, särskilt i de fattigaste länderna, och till utvecklingsländernas insatser för att minska halterna av växthusgaser”.³

---

¹ T.ex. specialrapporten från FN:s klimatpanel (IPCC), offentliggjord den 8 oktober 2018.

² Den mellanstatliga plattformen för biologisk mångfald och ekosystemtjänster (IPBES) (2019) *Summary for policymakers of the global assessment report on biodiversity and ecosystem services*. Oredigerad förhandsversion. IPBES, maj 2019.

³ Miljödepartementet (2013). *Sweden's first biennial report under the UNFCCC*. Stockholm, Sverige: Miljödepartementet.

Mot bakgrund av satsningens ambition, längd och omfattning, liksom regeringens fortsatta fokus på internationellt klimatbistånd, gav Expertgruppen för biståndsanalys (EBA) Emerald Network Ltd i uppdrag att genomföra en utvärdering av klimatsatsningen. Syftet var att få en djupgående förståelse av satsningens långsiktiga effekter och bärkraft och att generera lärdomar som kan ligga till grund för det svenska klimatbiståndet i framtiden.

Denna rapport är en sammanfattning av resultaten i utvärderingen. Utvärderingens huvudrapport redovisar även andra iakttagelser, insikter och rekommendationer. Utvärderingens frågor behandlas och besvaras även mer utförligt i de tio (onlinebaserade) fallstudier som underbygger huvudrapporten.

I utvärderingen finns arton rekommendationer, några i form av vägledningar. Denna sammanfattning diskuterar dessa rekommendationer i fem teman, som har valts ut för att beskriva hur effektiva policyer för att bekämpa klimatförändringar kan utformas.

Utvärderingens angreppssätt

En betydande utmaning för utvärderingens genomförande låg i komplexiteten i det som vi försökte bedöma. Bakom utvärderingens övergripande frågor – att få en djupgående förståelse av klimatsatsningens långsiktiga effekter och bärkraft och generera lärdomar som kan ligga till grund för det svenska klimatbiståndet i framtiden – låg många relevanta frågor rörande dessa långsiktiga effekter liksom en mängd metodologiska utmaningar för att bedöma dem.

På många sätt speglade svårigheterna med att genomföra utvärderingen de svårigheter som mött både Klimatsatsningens ansvariga och andra aktörer när de försökt staka ut nya vägar för att ta itu med klimatanpassningens utmaningar. Av denna anledning blev det ett centralt inslag i vår utvärdering att bedöma styrnings- och samordningsfrågor. Ett annat viktigt tema var behovet av lärande. Vi la vikt vid detta tema delvis eftersom det är så väsentligt för anpassning och resiliens – många forskare menar att

”anpassningen” blir mycket begränsad om inget lärande sker. Vi var även intresserade av processen att lära under och av själva utvärderingen. Således försökte vi gå bortom att ”generera lärdomar som kan ligga till grund för det svenska klimatbiståndet i framtiden” till att även engagera centrala intressenter i en lärandeprocess som underbyggde utvärderingsprocessen.

För att sammanföra dessa olika aspekter av utvärderingen – komplexitet, styrning och lärande – har det varit nödvändigt för oss att stödja oss på en uppsättning ”systemiska” utformningsprinciper. När det gäller komplexitet och styrning gjorde dessa utformningsprinciper det möjligt för oss att sammankoppla element från fallstudier och portföljanalyser på olika nivåer, inklusive landsnivå, regional nivå och global nivå.

Våra iakttagelser bygger på flera fallstudier och sammanställandet av dem. När det gäller komplexitet och lärande arbetade vi under hela utvärderingen tillsammans med en noga utvald referensgrupp. Med denna grupp inledde vi i ett tidigt skede en samarbetsinriktad process för gemensam utformning och gemensamt lärande av uppdraget. Gruppen träffades sedan regelbundet fysiskt och/eller på distans under hela processen. Därmed bygger insikter i utvärderingen på iakttagelser och en gemensam process i vilken referensgruppen har bidragit med perspektiv. Utöver dessa insikter under processen har rekommendationerna formulerats av enkom konsultgruppen, för bevarat oberoende. Dessa olika element i utvärderingen, underbyggda av utformningsprinciperna, gör att denna utvärdering skiljer sig från många andra utvärderingar av utvecklingsarbete.

Bakgrund, utformning och genomförande

Under klimatfinansieringens tidiga år (1980- och 1990-talen) låg huvudfokus på att finansiera åtgärder för att begränsa klimatförändringarna. På 2000-talet ökade finansieringen av sådana åtgärder, men dessutom tillkom nya finansieringsmekanismer för att stötta en anpassning till klimatförändringarna ("klimatanpassning") – vilket är huvudfokus för denna utvärdering. De nya medlen för klimatanpassning operationaliserades dock långsamt och hade förhållandevis liten effekt under en stor del av årtiondet.

År 2009 skedde betydande förändringar i investeringarna för klimatanpassning, vad gäller nivåer och mönster. Trots det uppmärksammade misslyckandet vid klimattoppmötet COP 15 i Köpenhamn i december 2009 enades industriländerna om en finansiell utfästelse på 30 miljarder US-dollar, kallad "snabbstartsfansiering", till stöd för omedelbara klimatåtgärder i utvecklingsländerna under 2010–2012.⁴ Det var del av ett större åtagande som gjordes vid COP 15 om att 100 miljarder US-dollar årligen skulle mobiliseras i "additionell" klimatfinansiering senast 2020.

Sverige kunde göra ett tidigt åtagande till det klimatrelaterade snabbstartsiniciativet, eftersom landets egen klimatsatsning redan hade utvecklats, ur arbetet i den internationella kommissionen om klimat och utveckling som initierats av den svenska regeringen 2007.⁵ Som utvärderingen framhåller gav Sveriges ordförandeskap för EU under den andra halvan av 2009, i förening med detta tidiga finansiella åtagande, Sverige en ledarställning i förhållande till det bredare klimatrelaterade snabbstartsiniciativet. Det ledde till att

---

⁴ Under COP 15 utfäste sig industriländerna att tillhandahålla nya och additionella resurser, inklusive till skogsbruk och investeringar, på närmare 30 miljarder US-dollar för perioden 2010–2012 och med en balanserad fördelning mellan begränsnings- och anpassningsåtgärder. Detta kollektiva åtagande har kommit att kallas snabbstartsfansiering.

⁵ Klimatkommissionens huvuduppgift var att komma med förslag på hur integrering av katastrofriskreducering och klimatanpassning i fattiga länders planer för utveckling och fattigdomsminskning kan uppnås.

Sverige gav betydande bidrag på både medellång och längre sikt. Sverige spelade en central och aktiv roll, särskilt genom att verka för nationell direkt tillgång till klimatfinansiering och genom att integrera ett jämställdhetsperspektiv i klimatagendan.

Satsningens upplägg och genomförande

Klimatsatsningen hade ett antal utmärkande särdrag:

1. Den spreds i en portfölj av investeringar som omfattade sjutton multilaterala fonder/program, vilka hanterades av utrikesdepartementet, samt två regioner (Afrika och Asien) och fem länder (Bangladesh, Bolivia, Burkina Faso, Kambodja och Mali), vilka hanterades av Sida.
2. Den utgjorde ett kraftigt tillskott av nya investeringar och ställde nya krav på utrikesdepartementet och Sida.
3. Målet var att ”på ett effektivt sätt bidra till långsiktiga anpassningsinsatser, särskilt i de fattigaste länderna, och till utvecklingsländernas insatser för att minska halterna av växthusgaser.”⁶
4. Klimatsatsningen vägledades av sju principer, som motsvarade en principbaserad syn på programplanering.⁷

Snabbstartperioden 2010–2012 utgjorde en blomstringstid för investeringar och åtgärder för klimatanpassning. Det var en period av intensivt experimenterande och lärande, eftersom ett stort antal olika aktörer försökte komma underfund med hur klimatanpassningen bäst kunde göras.

---

⁶ Miljödepartementet (2013). *Sweden's first biennial report under the UNFCCC*. Stockholm, Sverige: Miljödepartementet.

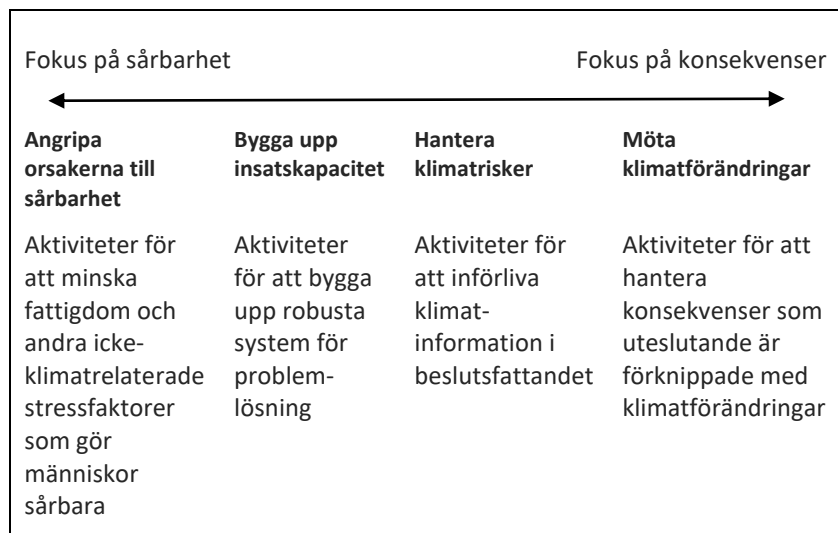
⁷ Ett principbaserat synsätt integrerar en uppsättning överenskomna principer i alla aspekter av beslutsfattandet, planeringen, genomförandet och uppföljningen. De sju principer som vägledde klimatsatsningen var i) medel till anpassning bör i första hand gå till de fattigaste länderna, ii) det svenska bidraget bör ha ett reellt mervärde, iii) bidragen bör syfta till att genomföra Parisagendan om biståndseffektivitet, iv) hänsyn bör tas till de pågående internationella klimatförhandlingarna, v) anslaget bör återspegla det pågående arbetet i klimatkommissionen, vi) en hållbar anpassning kräver att klimatperspektivet integreras i ländernas egna utvecklingsstrategier och vii) en andel av bidragen bör fokusera på katastrofriskreducering.

Genomförande av klimatanpassning var förenat med många utmaningar. Borde klimatanpassning (och utsläpps begränsningar) betraktas som något skilt från utveckling eller som en integrerad del av konventionella utvecklingsvägar? En utmaning bestod i att visa att additionell finansiering för klimatanpassning – till exempel de 30 miljarder US-dollar som hade utlovats i snabbstartsfinsiering 2009 – verkligen var additionell och inte traditionellt offentligt utvecklingsbistånd som helt enkelt hade döpts om.

För att ta itu med den utmaningen hänvisades det ofta till ett ”kontinuum” av anpassningsaktiviteter, som i ena änden rörde aktiviteter som syftade till att minska fattigdom och andra icke-klimatrelaterade stressfaktorer som gjorde människor sårbara (*”angripa orsakerna till sårbarhet”*) - och i andra änden rörde aktiviteter som syftade till att hantera konsekvenser som uteslutande var förknippade med klimatförändringar (*”möta klimatförändringar”*) (Ruta 1).⁸

Ruta 1: Ett kontinuum av anpassningsaktiviteter

⁸ McGray H., Bradley R., Hammill A., Schipper L., Parry J.-E. (2007) *Weathering the Storm: Options for framing adaptation and development*. Washington, DC: WRI.

I klimatsatsningen var man fast beslutet att ta itu med hela detta kontinuum av anpassningsaktiviteter utifrån klimatkommissionens rekommendationer.⁹

Klimatkommissionen menade att det behövdes en ”ny utvecklingsmodell” där konventionell utveckling, katastrofrisk-reducering och klimatanpassning skulle integreras. Kommissionen konstaterade även att det fanns flera synergier mellan klimatanpassnings- och utsläppsminskningar, som borde integreras i konventionell utveckling.¹⁰ De konstaterade också att klimatförändringarna gick snabbt – snabbare än vetenskapen hade förutspått – och att det inte fanns någon tid att förlora för att utarbeta effektiva utsläppsminskings- och anpassningsåtgärder. Fokus borde ligga på att hantera risker, bygga upp resiliens hos de fattigaste och att stärka de ekosystemfunktioner som dessa är beroende av. Det fanns ett behov av lösningar i stor skala. Mot bakgrund av det växande antal människor som är i farozonen måste utvecklingen göra planetens fattigaste, särskilt ”den fattigaste miljarden”, mindre sårbara.

Alla dessa idéer anammades i klimatsatsningen. En vägledande princip var att ”anslaget bör återspegla det pågående arbetet i kommissionen för klimat och utveckling”.¹¹ Detta var betydelsefullt och visade att klimatsatsningen syftade till något av ett paradigmskifte, bort från oförändrade förhållanden (”business as usual”). Klimatsatsningen lade ribban högt när det gällde att främja nya utvecklingsvägar och utmanade det etablerade systemet för internationellt utvecklingssamarbete att anpassa sig och förändras. Detta var särskilt betydelsefullt mot bakgrund av den aktiva debatt som då pågick om behovet av att garantera klimatfinansieringens additionalitet.

---

⁹ Sida (2009) *Guidance note Climate Change – Advice and Examples*. Teamet för Miljö och Klimat, Sida, december 2009, sidan 2.

¹⁰ Klimatkommissionen (2009) *Closing the Gaps*. Stockholm: Klimatkommissionen, sidan 4.

¹¹ Se fotnot 7.

Kortfattat om resultaten

Då ribban för klimatsatsningen lades högt kunde man ha väntat sig blandade iakttagelser när man ett årtionde senare söker belägg för klimatsatsningens effekter. Till vår förvåning visade utvärderingen på ett antal positiva bedömningar av Sveriges bidrag under det gångna årtiondet. Här fokuserar vi på fyra av iakttagelserna.

Resultat och bärkraft

Resultaten av Sveriges snabbstartsinvesteringar på klimatanpassningsområdet mot slutet av klimatsatsningens period ("medellångsiktiga effekter") kan illustreras med iakttagelser från den bilaterala portföljanalysen och de understödjande fallstudierna. I de fem berörda samarbetsländerna investerades klimatsatsningen i första hand i dels mer decentraliserade aktiviteter för att stärka resiliensen, dels mer centraliserade aktiviteter avseende policyutformning, översättning och administration, samt utveckling av teknisk kapacitet. Genom detta bidrog Sverige till följande:

- Utveckling av samhällets anpassningsförmåga, vilket i sin tur bidrog till resiliens i samhällen, ekosystem och den bebyggda miljön.
- Utveckling av nationella policyer och strategier, vilket hjälpte till att knyta klimatrelaterade investeringar och åtgärder till nationella agendor.
- Förstärkt styrning för att motverka klimatförändringar genom planering, lärande och åtgärder som inkluderar samarbete mellan flera aktörer.
- Förstärkt nationellt ägarskap och förbättrade möjligheter att få tillgång till internationella anpassningsfonder genom nationella klimatfonder i Bangladesh, Kambodja och Mali.

För att utveckla en effektiv anpassningsförmåga i lokalsamhällen, ekosystem och den bebyggda miljön var det nödvändigt att arbeta med både stödjande och hindrande faktorer på flera nivåer. På

nationell nivå handlade detta om nationella policyer och strategier och, vilket är viktigt, regeringens ägarskap för dessa. Det var också viktigt att förstärka horisontell styrning för planering, lärande och åtgärder för samarbete mellan flera aktörer. Dessutom såg Sverige det som avgörande för fortsatt anpassningsförmåga och resiliens att det skapades mekanismer som ger enskilda länder tillgång till internationella klimatfonder.

Inom den **bilaterala portföljen** gav flera av de projekt och program som fått stöds genom klimatsatsningen medellångsiktiga effekter, vilka också visade sig vara bärkraftiga på längre sikt. Bland exemplen kan, på nationell nivå, nämnas policyer och strategier för klimatområdet och relaterade områden, samt styrkommittéer för nationella förvaltningsfonder. På lokal nivå kan nämnas exempelvis handlingsplaner och vattenkommittéer. Flera olika mekanismer bidrog till att dessa effekter blev långsiktigt bärkraftiga. I några fall var de medellångsiktiga effekterna, såsom styrkommittéer och vattenkommittéer, bärkraftiga av egen kraft genom de lokala insatser som gjordes. Men det fanns även i flera fall ytterligare mekanismer som bidrog till den medellångsiktig bärkraften.

Närmare bestämt drevs flera av de stora projekt som stöttats genom klimatsatsningen vidare efter klimatsatsningens period, ofta med en betydande fortsatt tillförsel av svensk finansiering (Ruta 2).

Ruta 2: Bärkraftiga resultat i Mali på längre sikt

I Mali blev de medellångsiktiga effekterna av programmet för decentraliserad skogsförvaltning (Decentralised Forest Management Programme, GEDEFOR), inklusive samhällets och kommuners deltagande i skogsförvaltningen, bärkraftiga under programmets senare faser. Detta ledde till att ett dekret om decentralisering av skogsförvaltningen offentliggjordes i januari 2018. Det utgör numera den rättsliga grund på vilken skogsförvaltningen kan decentraliseras.

Långsiktiga ”brister i styrningen”

Förutom att bedöma bärkraften i de medellångsiktiga effekterna av klimatsatsningen, försökte vi även förstå om, och i så fall hur, dessa

medellångsiktiga effekter efter tio år hade lett till ytterligare resultat. För en sådan utvärdering krävdes en helhetsbild av vilka effekter ”hela det globala systemet av klimatanpassningsaktiviteter” lett till i slutet av 2010-talet. Från en sådan grund kunde belägg samlas för en bedömning av i vilken mån Sveriges klimatsatsning på något sätt bidragit till dessa effekter och, om så var fallet, hur betydelsefullt – eller till och med unikt – bidraget kunde ha varit.

Genom att stödja oss på de multilaterala, regionala och bilaterala portföljanalyserna och ett antal fallstudier identifierade vi några betydelsefulla iakttagelser utöver det som rimligen kunde förväntas vad gäller Sveriges långsiktiga bidrag. Ett av de mest betydelsefulla var Sveriges långsiktiga bidrag till att ta itu med ”brister i styrningen”. Här belyser vi två uppsättningar iakttagelser: den ena handlar om ”horisontell styrning” och den andra om ”vertikal styrning”.

Horisontell styrning handlar om samordning – av både aktörer och sektorsperspektiv – och inriktar sig på nyckelfrågor om givarharmonisering och den nationella regeringens ägarskap liksom på den centrala frågan om integrering av klimat, katastrofriskreducering och konventionella utvecklingsmetoder. Utvärderingen visade att det under det gångna årtiondet har gjorts betydande framsteg med att integrera klimat, klimatriskreducering och konventionella utvecklingsmetoder, vilket till exempel framgår av dagens allmänna fokus på resiliens och ”klimatresilient utveckling”.

Utvärderingen visade vidden av Sveriges bidrag till denna utveckling, ofta som en röst bland många, men ibland även mer exceptionellt. Till exempel tycks Sverige ha gett ett betydelsefullt bidrag genom sin investering i FN:s livsmedelsprogram (WFP) inom ramen för klimatsatsningen och genom sitt oförtryteliga arbete i WFP:s styrelse under många år (Ruta 3).

Ruta 3: Klimatsatsningens bidrag till långsiktiga effekter i FN:s livsmedelsprogram (WFP)

Inom WFP har det gjorts påtagliga framsteg med att förstå hur klimatförändringar och osäker livsmedelsförsörjning hänger ihop,
--

och vad som krävs för att ta itu med detta samband. Klimatsatsningen gav ett viktigt och tidigt bidrag till denna förståelse, som ett bland flera tidiga givarstödda bidrag. T.ex. gjorde stödet från klimatsatsningen det möjligt att påskynda WFP:s förståelse, systematisering och uppgradering av sitt arbete med klimatanpassning. Tidigare var klimatförståelsen inom WFP begränsad till att betrakta klimatförändringar i termer av katastrofer. Stödet genom klimatsatsningen, tillsammans med Sveriges fortsatta och betydande inflytande i WFP:s styrelse, kan också ha bidragit till att forma WFP:s klimatförändringspolicy 2017.

Klimatsatsningen kunde också på flera sätt stötta integrering av klimatanpassning/katastrofriskreducering i sårbara länder. Det skedde genom att hälften av de multilaterala investeringarna för klimatanpassning spreds i fem etablerade fonder för utvecklingssamarbete¹² och den andra hälften i fem nya fonder som utvecklade ny policy och praxis för anpassning till klimatförändringar.¹³ På längre sikt bidrog detta till integrering såväl ”inifrån” traditionellt utvecklingssamarbete (den första gruppen av fonder) som ”utifrån och in” (den andra gruppen). Bra exempel på det senare är Sveriges investeringar i den globala fonden för katastrof-förebyggande och återhämtningsinsatser (GFDRR) och programmet för anpassning för småjordbruk (ASAP). I båda fallen är Sveriges tidiga inflytande, som fick en hävstång genom klimatsatsningen, fortfarande märkbart i dag.

Dessutom har Sverige gett ett antal långsiktiga bidrag för att ta itu med **brister i den vertikala styrningen**. Utgångspunkten har varit Sveriges åtagande att försvara de fattigaste ländernas och de mest sårbara samhällenas intressen. Några exempel som kan lyftas fram hänför sig till Sveriges centrala roll som ordförande för

---

¹² Nämligen FN:s utvecklingsprogram (UNDP) fond för krisförebyggande och återhämtning (BCPR), den rådgivande gruppen för internationell jordbruksforskning (CGIAR), Internationella utvecklingsfonden (IDA), den internationella strategin för katastrofriskreducering (ISDR) och FN:s livsmedelsprogram(WFP).

¹³ Programmet för anpassning för småjordbruk (ASAP), Anpassningsfonden (AF), den globala fonden för katastrofförebyggande och återhämtningsinsatser (GFDRR), Gröna klimatfonden (GCF) och Fonden för de minst utvecklade länderna (LDCF).

Anpassningsfondens (AF) styrelse och därefter för Gröna klimatfondens (GCF) styrelse. I båda dessa styrelser kunde Sverige använda sitt goda anseende och sina diplomatiska färdigheter med betydande resultat. Genom att bygga broar mellan industrinationers och utvecklingsnationers intressen och farhågor bidrog Sverige till att dessa styrelser utvecklades i en mer samarbetsinriktad och rättvis riktning.

Detta ledde i sin tur exempelvis till att man kom överens om att införa mekanismer med direkttillgång till finansiering – nationella genomförandeorgan – som i högre grad var inrättade efter fattiga samarbetsländers förmågor och kapacitet. Genom detta avhjälpes en central brist i den vertikala styrningen, en brist som har fortsatt att plåga andra klimatanpassningsfonder, såsom Fonden för de minst utvecklade länderna (LDCF).

Samtidigt som det fortfarande finns kvar utmaningar när det gäller direkt tillgång till finansiering, har både Anpassningsfonden (AF) och Gröna klimatfonden (GCF) gjort stora framsteg med att ackreditera nationella genomförandeorgan. Inom AF finns det nu mer än 30 nationella genomförandeorgan, och de utgör en majoritet av de 95 organ som för närvarande är ackrediterade hos GCF. De skiftande resultat som dessa nationella genomförandeorgan bidrar till inbegriper i tur och ordning, i AF:s fall, ny och mer tillförlitlig information om katastrofrisker, förstärkt med riskbaserad planering på lokal och nationell nivå (så kallad *absorptionsförmåga*), projektstödta strategier för anpassning och diversifiering av försörjningsmöjligheter (så kallad *anpassningsförmåga*) och utveckling av klimatresilienta infrastruktursystem, som stöder en förbättrad ekosystemförvaltning, och policyuppbyggnad (exempel på så kallad *transformativ förmåga*).¹⁴

Även om vi här har fokuserat på den multilaterala portföljen för att belägga klimatsatsningens långsiktiga bidrag till förbättrad styrning, kan indikativa belägg hittas även i de regionala och bilaterala portföljerna. Till exempel lyfte fallstudien över regionala insatser i Afrika fram substantiella belägg för klimatsatsningens roll

---

¹⁴ Tango International (2018) *Final report: Overall evaluation of the Adaptation Fund July 2017–July 2018*. Världsbanken: Washington D.C.

för att främja samordning i styrningen av gränsöverskridande flodområden. Fallstudiens metod tillät dock inte att de långsiktiga anpassningseffekterna av dessa insatser eller klimatsatsningens bidrag till dem kunde fastställas.

Möjliggörande och bidragande faktorer

Utvärderingen belyste flera faktorer som har bidragit till långsiktiga resultat av Sveriges klimatsatsning inom anpassningsområdet. En betydelsefull faktor, som stödde såväl landets multilaterala och regionala fonder som bilaterala investeringar, var Sveriges distinkta ledarstil och goda anseende, som omfattar flera aspekter:

- I många multilaterala fonder och bilaterala partnerskap betraktades Sveriges som en **betrodd partner** med engagemang och färdigheter i att bygga upp dialog, förtroende och synergier. Bland exemplen kan nämnas Sveriges ledarskap i gruppen för givarsamordning i Mali och Sveriges roll i Gröna klimatfondens (GCF) styrelse (Ruta 4).

Ruta 4: Analys av Sveriges roll i Gröna klimatfonden (GCF)

Sveriges roll i GCF har, under det senaste årtiondet, varit kontinuerlig, engagerad (med landets hängivna och flitiga roll i styrelsen) och på några områden transformativ (genom att tillhandahålla uppstartsmedel i en politiskt avgörande tid). Sverige får erkännanden för investeringar i förbättrad styrning och i andra aktuella frågor och i synnerhet för sin ytterst viktiga roll som skicklig förhandlare och främjare. Sverige har som ett av sex länder en egen plats i GCF:s styrelse mot bakgrund av sitt finansiella åtagande. Valet av Sverige till medordförande i styrelsen 2018 visade på förtroende bland övriga medlemmar. Sverige har en vision för GCF som ett komplement till andra fonder. Sverige samordnar sig också noga med dem man representerar, och öppnar därmed för ansvarutkrävande.

- I många multilaterala fonder betraktades Sverige som en **pålitlig partner** som erbjöd långsiktigt, konsekvent stöd och en stadig

politisk hand. Till exempel är Sverige det enda land som har bidragit med finansiering till Anpassningsfonden (AF) oavbrutet sedan 2012, oberoende av regeringsskiftet. Sverige uppskattas av AF:s sekretariat för att man verkar för god samhällsstyrning och direkt tillgång.

- När det gäller Sveriges roll både i GCF:s styrelse och i Mali beskrevs det svenska synsättet som ”**uppriktigt och vänskapligt**” – nyanserat, lågmält, men berett att ta strid i viktiga frågor. Särskilt i Mali respekteras Sverige för dessa egenskaper.
- Sverige respekteras både för sitt **princip-fokuserade** synsätt (t.ex. utvecklingsländernas allierade, förespråkare för icke-öronmärkt finansiering och genusfrågor) och i några fall även för sitt **inhållsfokuserade** ledarskap i ord och handling kring integrering av katastrofriskreducering, klimatanpassning och konventionella utvecklingsvägar (t.ex. i styrelsen för fonden för katastrofförebyggande och återhämtningsinsatser (GFDRR).
- Slutligen belystes Sveriges roll som **social innovatör** i portföljanalysen Regionalt Afrika. Sverige har ett upplyst intresse utan någon färdig mall för Afrikas regionala agenda. I stället omfattar Sveriges synsätt *övergripande strategier*: strategiska, långsiktiga, icke-normativa, *processtrategier*: regelbundna bedömningar som möjliggör framväxande lärande samt *snabbt beslutsfattande av Sidas chefer, som identifierar och förverkligar möjligheter inom de mångskiftande regionala investeringarna*.

Hindrande faktorer

Vid sidan av dessa möjliggörande faktorer identifierade utvärderingen ett antal faktorer som har hindrat eller begränsat Sveriges resultat och bidrag. Tre tas upp här.

Den första rör hur **ramverk för uppföljning, utvärdering och lärande** utarbetades i många av de multilaterala fonder och program som stöddes av Sverige. Stöd för en effektiv klimatanpassning kräver särskilda slags ramverk för uppföljning, utvärdering och lärande. På grund av behovet av att dynamiskt följa anpassning

genom kontinuerligt lärande är många vanliga ramverk för uppföljning, utvärdering och lärande – baserade på linjär resultatstyrning – otillräckliga för detta syfte. Av denna anledning har många innovativa och ”klimatanpassningsrelevanta” ramverk för uppföljning, utvärdering och lärande utarbetats under det gångna årtiondet. Det finns nu många olika bra och nya metoder.¹⁵ Bland de lovande synsätten kan nämnas såväl de som är principbaserade som andra som erbjuder större flexibilitet, är mer iterativa och stärker lärandet.

Denna utveckling tycks man dock inte ha varit medveten om i de multilaterala fonder och program för anpassning som stöddes av Sverige.¹⁶ Inte heller var man medveten om den i klimatsatsningen, som, även om den var principbaserad, inte omsatta dessa principer i vägledning om uppföljning, utvärdering och lärande för klimatanpassningsinitiativ.¹⁷ Samtidigt som Sverige, tillsammans med andra givare, i många multilaterala styrelser var en aktiv förespråkare för ett förstärkt resultatstyrt synsätt, var ett sådant därför inte nödvändigtvis lämpligt för att stödja strategier för klimatanpassning, utan kan till och med ha verkat hindrande.

En andra hindrande omständighet berör Sveriges framgångsrika förespråkande av mekanismer med direkttillgång till finansiering – nationella genomförandeorgan – som infördes av både Anpassningsfonden (AF) och Globala klimatfonden (CF). Trots den framgångsrika introduktionen av nationella genomförandeorgan i AF:s och GCF:s fall har det här funnits **stark konkurrens från alternativa, internationella genomförandeorgan**. När det gäller AF gavs således endast 26 av de 63 projekt som hade godkänts i mars 2017 – eller 36 procent av

---

¹⁵ STAP (2017) *Strengthening Monitoring and Evaluation of Climate Change Adaptation: A STAP Advisory Document*. Globala miljöfonden, Washington, D.C.

¹⁶ Behovet av robustare och lämpligare system för resultatstyrning och uppföljning, utvärdering och lärande för klimatanpassning som inbegriper samhällsförändrande dimensioner har först nyligen börjat uppstå hos några av de berörda fonderna, t.ex. AF och GCF.

¹⁷ Möjligen på grund av ökande påtryckningar av regeringen att utrikesdepartementet och Sida skulle anlägga ett mer linjärt, prestationsstyrt synsätt som *de facto* ägnade mindre uppmärksamhet åt omsorgsfullt kontextualiserade, anpassningsinriktade och/eller principbaserade strategier för uppföljning, utvärdering och lärande.

den totala godkända budgeten – till nationella genomförandeorgan, medan, när det gäller GCF, mindre än 20 procent av de anpassningsrelaterade och övergripande¹⁸ projekt som inlämnats (omfattande mindre än 10 procent av finansieringen) har kommit från nationella genomförandeorgan. Som jämförelse har fyra icke-nationella organ svarat för över 50 procent (28 av 55) av de godkända GCF-projekten.¹⁹

Risken i sådana fall är att internationella genomförandeorgan, eftersom de befinner sig längre från ett lands prioriteringar och nationella (eller subnationella) beslutsprocesser, kan vara mindre effektiva än nationella genomförandeorgan när det gäller att utarbeta kontextuellt lyhörda initiativ och lösningar för klimatanpassning. Som exempel visar vår fallstudie av ett AF-initiativ i Kambodja, som genomfördes av ett internationellt genomförandeorgan, att oavsiktliga effekter i form av missanpassning i stället för anpassning är troliga i detta fall, som uppvisar både konflikt och socioekologiska motsägelser.

---

¹⁸ Projekten hade både anpassnings- och begränsningsinslag.

¹⁹ FN:s utvecklingsprogram (UNDP), Världsbanken, Asiatiska utvecklingsbanken och Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD).

Rekommendationer

Anpassa biståndet efter Parisavtalet

Sverige bör se till att införliva principerna för effektivt utvecklingssamarbete och målen för Parisavtalet i allt sitt internationella bistånd och stödja sig på befintlig policy²⁰ och nya initiativ för att påskynda lärandet och genomförandet av lämpliga, integrerande metoder. (Rekommendationerna 1–3)

Under det gångna årtiondet har det gjorts betydande framsteg med att integrera klimatanpassning och katastrofriskreducering i konventionella utvecklingsvägar ("klimatresilient utveckling"). Avtalet om målen för hållbar utveckling har betytt mycket för att främja denna viktiga integrering. Även senare initiativ, såsom FN:s generalsekreterares toppmöten om klimatåtgärder, har kastat ljus över integrerande vägar.

Detta är betydelsefullt, eftersom vi nu befinner oss i en "ny geopolitisk verklighet" som kräver att vi sätter klimatnödläget och det ekologiska nödläget i centrum och utformar allt utvecklingssamarbete inom denna ram.

Utvärderingens iakttagelser uppenbarar de många sätt på vilka Sverige kunde bidra till horisontella integrerande metoder och till integrering på regional, nationell och subnationell nivå. I ljuset av klimatnödläget och det ekologiska nödläget bör Sverige nu utnyttja denna erfarenhet och se till att anlägga en integrerad syn på allt sitt utvecklingssamarbete. Vidare bör det läggas stor tonvikt på snabbt lärande för att sprida och införliva sådana metoder.

---

²⁰ Enligt Sveriges nyaste policyramverk för utvecklingssamarbete ska fem principer, kallade "perspektiv", tillämpas i utvecklingssamarbetet: i) fattiga människors perspektiv på utveckling, ii) rättighetsperspektivet, iii) ett miljö- och klimatperspektiv, iv) ett jämställdhetsperspektiv och v) ett konfliktperspektiv. Se *Sveriges regering (2016) Regeringens skrivelse 2016/17:60 Policyramverk för svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd.*

Effektiv klimatanpassning

Sverige bör utarbeta ett konsekvent ramverk för att förstå och genomföra en framgångsrik anpassning. Här bör inbegripas att arbeta med nationellt fastställda bidrag, särskilt i långsiktiga samarbetsländer, för att garantera en effektiv anpassning. Sverige bör även göra konfliktanalys och konflikthantering till integrerade delar av det framtida arbetet med klimatanpassning. (Rekommendationerna 4–6)

Utvärderingen belyste vikten av en tydlig begreppsbildning kring ”framgångsrik” klimatanpassning, inklusive kontinuerligt lärande, för att hjälpa till att förhindra missanpassning. I stället för att definiera begreppet pekade utvärderingen på sex nyckelfaktorer: i) Fokusera på ökad anpassningsförmåga i förhållande till både nuvarande och framtida risker, ii) artikulera sambandet mellan anpassningsförmåga och resiliens, iii) klargör vems anpassningsförmåga som är av betydelse, iv) inkludera både subjektiva och objektiva mått, v) inkludera förebyggande av missanpassning vi) planera för anpassning som en process som inbegriper kontinuerligt och adaptivt lärande.

Sverige bör stödja nationellt fastställda bidrag för att garantera en effektiv anpassningsinriktad utveckling. De nationellt fastställda bidragen bör omfatta ägarskap, ett lyssnande synsätt och partnerskap på lokal nivå. Eftersom klimatförändringarnas konsekvenser är påtagligast där sårbarheten är som störst, finns det vidare även grogrund för konflikter kring till exempel rättigheter och resurstillgång. Allteftersom klimatkonsekvenserna blir allvarligare skulle konfliktanalys och konfliktmedling kunna bli ett systembehov. Sverige har under det kommande årtiondet goda förutsättningar att främja konstruktiva sätt att hantera kopplingarna mellan klimatanpassning och konflikter.

Vertikal och horisontell samstämmighet

Behovet av att maximera synergier mellan multilaterala fonder och mellan multilaterala, regionala och bilaterala fonder kan uppmärksammas och främjas av Sverige. Mer uppmärksamhet bör ägnas åt flernivåstyrning för att minska

antalet hinder mellan nivåerna. Stöd skulle kunna ges till exempelvis initiativet för effektiv anpassning och resiliens i de minst utvecklade länderna, LIFE-AR). (Rekommendationerna 7–10)

Ett av klimatsatsningens centrala bidrag rör nya synergier mellan mindre (AF, LDCF) och större (PPCR, GCF) klimatanpassningsfonder och mellan dessa fonder och sektorbaserade fonder (WFP, CGIAR, ASAP), som själva förändrades till följd av integreringen av ett klimatanpassningsperspektiv. Dessa synergier har potential att sammankoppla småskaliga pilotprojekt med uppskalning genom några av de större fonderna. Det skulle medföra större samstämmighet och samhällsomvandlande potential.

Likväl kvarstår många styrningsrelaterade utmaningar, låt vara att bristerna i styrningen har skiftat. En andra betydelsefull insikt som framkom av utvärderingen var således att nya brister i styrningen uppenbarades. Dessa rörde närmare bestämt samordningen av multilaterala och bilaterala insatser på landnivå och uppkom trots långsiktiga bidrag genom klimatsatsningen för att ta itu med horisontella och vertikala styrningsrelaterade utmaningar som var förknippade med klimatanpassning.

Sveriges fokus på de minst utvecklade länderna ligger i linje med landets princip att stödja de fattiga i utvecklingen. Mot denna bakgrund skulle ett sätt för Sverige att bidra till en förbättrad samordning av multilaterala och bilaterala insatser på landsnivå kunna vara att samarbeta med det nyligen utvecklade initiativet för effektiv anpassning och resiliens i de minst utvecklade länderna (LIFE-AR).²¹

Finansieringssatsningar i framkant

Finansieringssatsningar kan spela en viktig roll för att hjälpa Sverige att maximera sitt bidrag i utvecklingsarbetets nya och snabbföränderliga landskap. Vid planeringen av nya investeringssatsningar bör Sverige ta hänsyn till insikter från klimatsatsningen i utformningen, arkitekturen och

---

²¹ LIFE-AR (2019) *Delivering our Climate-Resilient Future: Lessons from a global evidence review.*

programplaneringen, t.ex. genom att bygga upp kunskap från oberoende kommissioner, vidareutveckla sitt principbaserade synsätt och sätta samhällsförändrande synsätt i centrum. (Rekommendationerna 11–15)

Lärdomarna från klimatsatsningen kan tillämpas på både finansieringssatsningar och andra slags investeringar. Det finns starka argument för att finansieringssatsningar, förutsatt att de är väl inramade, svarar mot nya strategiska utmaningar av stor betydelse – till exempel krisen för den biologiska mångfalden och den utmaning som en transformativ utveckling utgör – och är väl utformade.

Samtidigt som klimatsatsningen var anpassad till sin tid visade den att det är viktigt att fortsätta efter satsningen för att uppnå bärkraft. Det var även tydligt att utformningen drog stor nytta av tidigare intellektuellt arbete, i detta fall av klimatkommissionen, som utarbetade såväl begreppsmässiga som praktiska råd. Flexibiliteten i genomförandet drog nytta av den principbaserade styrningen av satsningen men hämmades av den tonvikt som lades på resultatbaserade ramverk. Följaktligen finns det ett behov av att fokusera på starkare ramverk för anpassning och lärande för styrningen av finansieringssatsningar.

Utvärdera, följ upp och lär!

Investera i system för uppföljning, utvärdering och lärande som är lämpliga för anpassningsinriktad och transformativ utveckling. (Rekommendationerna 16–18)

Tillsammans med andra givare var Sverige en förespråkare för resultatstyrning. Samtidigt som resultatstyrning kan utgöra ett effektivt komplement till principbaserad styrning, kan den även göra styrningen mindre effektiv i situationer som kräver mer anpassningsbara och flexibla synsätt. De typer av uppföljning, utvärdering och lärande som Sverige förordade i multilaterala styrelser återspeglade i många fall en diskrepans i förhållande till landets principbaserade synsätt. Det krävs andra, flexibla typer av system för uppföljning, utvärdering och lärande för att spåra, utvärdera och anpassa klimatresilienta utvecklingsvägar och

investeringar. Som en följd blev lärandet om dessa vägar och investeringar begränsat.

”Framgångsrik anpassning” kräver adaptivt och transformerande lärande. Utrikesdepartementet och Sida har börjat röra sig bort från mer linjära och snävt definierade resultatbaserade synsätt. Denna rörelse bör fortsätta i riktning mot system för uppföljning, utvärdering och lärande som medger kontinuerligt, transformativt (”triple-loop”) lärande. Kunskapskapacitet bör byggas upp på ett sätt som dels tar höjd för hög personalomsättning, dels medger framtida svensk ledarförmåga.

This report is a condensed summary of the results of the evaluation of the Climate Change Initiative 2009–2012. The complete evaluation contains a main report and ten case study report.

Denna volym innehåller en sammanfattning av resultaten från utvärderingen av Sveriges klimatsatsning 2009–2012. Utvärderingen i dess helhet omfattar en huvudrapport och tio fallstudier.